

потрібно ініціювати прийняття Верховною Радою України відповідних законів у сфері забезпечення біобезпеки. Науковець Мушенок В. вважає, що закони, як основоположні нормативні акти у вітчизняній правовій системі, є відносно стабільними та приймаються на тривалий час. Можливість швидко реагувати на зміни у суспільно-економічному житті та ефективно забезпечувати правове регулювання конкретних проблемних питань різних сфер, держава здійснює за допомогою інших правових інструментів, якими, зокрема, є постанови Кабінету Міністрів України [3, с. 36].

Серед проблем забезпечення біобезпеки на державно-правовому рівні доцільно вказати про рівень функціонування системи охорони здоров'я. На жаль, прогалини у фінансуванні, кадровій політиці, збереженні наукового потенціалу, оснащенні лабораторій сучасним обладнанням та необхідними препаратами є прямою загрозою для зростання показників епідемічних спалахів, ризиків поширення особливо небезпечних інфекцій, негативних змін санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

Здійснений аналіз теоретико-правових проблем забезпечення біобезпеки на державно-правовому рівні дає підстави стверджувати, що існуючий стан біологічної безпеки є таким, що не відповідає національним інтересам України. Саме тому пріоритетним завданням нашої держави у вирішенні цього завдання є формування дієвого механізму забезпечення ефективної протидії біологічним загрозам, гарантування кожному члену суспільства безпекових положень прожиття, а також збереження навколишнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Нікітін Ю. В. Внутрішня безпека українського суспільства як новий напрямок у кримінології. *Юридична наука*. 2011. №1 (1). С. 157-160.
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту»: указ Президента України від 17 грудня 2021 року № 668/2021. URL: <https://rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/5190.html>.
3. Мушенок В. В. Акти Кабінету Міністрів України у системі фінансового регулювання заходів у сільському господарстві. *Інтернаука. Серія «Юридичні науки»*. 2017. № 4. С. 36-39.

УДК 369.6

Данилюк С. М.
викладач Галицького фахового коледжу
імені В'ячеслава Чорновола

ПРАВОВА ОХОРОНА ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

В сучасних умовах ведення сільського господарства проблема раціонального використання та охорони земель у цій галузі набуває особливої актуальності. Насамперед це пов'язано, з тим, що земельні ресурси часто

зазнають так званого антропогенного впливу, відбувається їх деградація та, як наслідок, зниження якості та родючості ґрунтів, погіршення екологічного стану земельних ресурсів.

Проблема раціонального використання земель сільськогосподарського призначення в Україні ускладнюється у зв'язку з наростаючою комплексністю її характеру.

Раціональне використання земель сільськогосподарського призначення передбачає певне досягнення економічно-доцільного та екологічно-безпечного рівня віддачі від одиниці цих ресурсів, дотримання так званої збалансованості й необхідного рівня вмісту поживних речовин у ґрунті, запобігання різним видам ерозії, запровадження енергоощадних біологізованих та екологічно-безпечних технологій обробітку ґрунту та вирощування сільгоспкультур.

Посилення правової охорони ґрунтів обумовлюється тим, що ґрунт як природна субстанція може бути вилучений з поверхні землі і перенесений на інше місце. Це може негативно позначитися на цільовому використанні землі сільськогосподарського призначення, заподіяти істотну шкоду даній земельній ділянці, зменшити її як економічну так і екологічну цінність.

У зв'язку з цим, на законодавчому рівні забороняється землевласникам та землекористувачам здійснювати зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу органів, що здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель, що закріплено у ст. 168 ЗК України [1].

Положеннями земельного права України пропонується здійснюється наступна класифікація засобів щодо охорони земель сільськогосподарського призначення:

- ґрунтозахисні засоби
- організаційно технічні засоби
- економічні засоби
- нормативно-технічні засоби
- юридичні засоби

В свою чергу, головними показниками екологічного стимулювання раціонального використання земельних ресурсів є:

- зниження втрат родючого шару ґрунту;
- підвищення вмісту гумусу, родючості ґрунту та інших корисних властивостей землі;
- зниження кислотності, кам'янистості, заболоченості, перезволоженості, засоленості, залісненості чагарниками і дрібноліссям, ущільненості, забрудненості відходами виробництва, хімічними і радіоактивними речовинами;
- площі тимчасово законсервованих деградованих сільгоспугідь;
- площі освоєння екологічно чистого стосовно землі виробництва.

Важливою складовою правової охорони земель сільськогосподарського призначення слід розуміти - досягнення раціонального землекористування.

В свою чергу, під раціональністю земле використання слід розуміти не лише максимальну економічну ефективність, але й наукову обґрунтованість і

найбільшу доцільність використання найціннішої категорії земель з одночасним дотриманням екологічних правил їхньої охорони.

Саме тому у ст. 5 ЗК України зазначено, що забезпечення раціонального використання та охорони земель проголошено принципом земельного законодавства [1].

З огляду на раціональність використання земель сільськогосподарського призначення на сьогодні гострою є потреба запровадити обмеження площ сільськогосподарських культур, які завдають шкоди родючості ґрунтів. У світі така практика існує. Однак в Україні наразі немає дієвих механізмів, які б унеможливили нерозумне використання рілля з точки зору завдання шкоди саме родючості. Проте, останнім часом робота в цьому напрямку активізувалась. Так, Міністерством аграрної політики України спільно з Держкомземом України, іншими міністерствами та відомствами запропоновано кілька проектів законів, зокрема, про внесення змін до законів, що регулюють правовідносини у сфері земельних відносин у частині науково-обґрунтованого використання сільськогосподарських угідь через застосування типових рекомендованих сівозмін [2, с. 7].

Проте, раціональне використання можливе за підстав економічного стимулювання щодо такого використання й охорони земель шляхом виділення коштів Державного чи місцевого бюджету для відновлення земель, звільнення від оплати за земельні ділянки, які перебувають у стадії сільськогосподарського освоєння або поліпшення їх стану, надання пільгових кредитів фермерам, які здійснюють заходи щодо раціонального використання й охорони земель, заохочення за поліпшення якості земель, підвищення родючості ґрунтів і виробництво екологічно чистої продукції.

Під раціональністю землевикористання слід розуміти не стільки максимальну економічну ефективність, скільки наукову обґрунтованість і найбільшу доцільність використання найціннішої категорії земель з одночасним дотриманням екологічних правил їхньої охорони [3, с. 72].

Отже, особливістю правової охорони земель сільськогосподарського призначення є забезпечення раціональності землекористування. Чинне законодавство та положення правової доктрини дозволяють визначити також й інші особливості правової охорони земель сільськогосподарського призначення, які можуть біти підґрунтям для подальших досліджень.

Таким чином, викладене вище викладене надає можливість зробити висновок про те, що правова охорона земель сільськогосподарського призначення має певні особливості, а саме: запровадження в законодавстві посиленої охорони ґрунтів як структурної характеристики земель сільськогосподарського призначення так і запровадження системи спеціальних заходів щодо охорони як кількісного так і якісного стану земель, а також забезпечення раціональності землекористування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 30.03.2023)
2. Малолеткова О. За валом не забути про селекцію. 08. 3 липня. С. 7.

3. Землі сільськогосподарського призначення : права громадян України : [наук.-навч. посіб. за ред. Н.І. Титової]. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.

УДК 342.9

Загурський О. Б.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права та публічного управління
ЗВО «Університет Короля Данила»*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВОЗАСТОСОВЧОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

На перший погляд постановка питання про “правозастосування в сфері публічного управління” може вважатись недостатньо логічною, оскільки “правозастосування” і “правотворчість” (законотворчість, підзаконна нормотворчість) є різними, відносно самостійними видами юридичної діяльності.

Натомість, категоріально-понятійну коректність терміну “правозастосування в сфері публічного управління” слід пов’язувати з тим, що в словах “правозастосування в сфері публічного управління” логічний наголос знаходиться на вислові “в сфері”.

Характеристика правозастосування у сфері законодавчої та нормотворчої діяльності припускає за логікою речей огляд тих чи інших “правозастосовних (індивідуальних) актів” у даній сфері. Ця характеристика потребує необхідності попереднього з’ясування кола основних суб’єктів, котрі приймають участь у процесі законотворчості і мають відповідні правозастосовні повноваження, мають можливість приймати “правозастосовні акти”.

Аналіз змісту чинного законодавства України дозволяє нам висловити думку, що у відповідних суб’єктів, що реалізують повноваження у сфері законодавчої діяльності, є в наявності й інші повноваження, які пов’язані із правозастосовною діяльністю.

У правозастосованні не тільки вагомо, а й очевидно виявляються різні чинники: і соціальні, і політичні, і економічні, що дає змогу суб’єктам правозастосування їх відчувати, сприймати, оцінювати та, своєю чергою, узагальнювати для інших суб’єктів суспільства. Важлива роль зазначеної діяльності в державних і суспільних відносинах зумовлює необхідність подальшого дослідження співвідношень понять правореалізації та правозастосування, а також виокремлення особливостей правозастосування.

Стосовно визначення терміну “правозастосовна діяльність” та її значення у процесі реалізації права, то науковці не дійшли єдиної думки щодо цього питання. Одні трактують правозастосування як прийняття індивідуально-конкретних, державно-владних правових актів під час вирішення юридичних справ компетентними органами держави,